# പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 026



ശേഷ ഉവാച.

ശത്രുഘ്നസ്തദ്ബലം ദൃഷ്ട്വാ ഭീഷണാകൃതിമേഘവത് .

ഹസ്ത്യശ്വരഥപാദാതൈർബഹുഭിഃ പരിവാരിതമ് 1.

സുമതിം പ്രത്യുവാചേദം വചോഗംഭീരശബ്ദയുക് .

നാനാവാക്യവിചാരജ്ഞൈഃ പംഡിതൈഃ പരിസേവിതഃ 2.

ശത്രുഘ്ന ഉവാച.

സുമതേ കസ്യ നഗരം പ്രാപ്തോ മേ ഹയസത്തമഃ .

ബലമേതന്നിരീക്ഷേഹം പയോദധിതരംഗവത് 3.

കസ്യൈതദ്ബലമുദ്ധർഷം ചതുരംഗസമന്വിതമ് .

പുരതോ ഭാതി യുദ്ധായ സമുപസ്ഥിതമാദരാത് 4.

ഏതത്സർവം സമാചക്ഷ്വ യഥാവത്പൃച്ഛതോ മമ .

യജ്ജ്ഞാത്വാ യുദ്ധസംസ്ഥായൈ നിർദിശാമി സ്വകാൻഭടാൻ 5.

ഇതി വാക്യം സമാകർണ്യ സുമതിഃ ശുഭബുദ്ധിമാൻ .

ഉവാച വചനം പ്രീതഃ ശത്രുഘ്നം വൈരിതാപനമ് 6.

സുമതിരുവാച.

ചക്രാംകാ നഗരീ രാജന്വർതതേ സവിധേ ശുഭാ .

യസ്യാം സംതി നരാഃ പാപരഹിതാ വിഷ്ണുഭക്തിതഃ 7.
തസ്യാഃ പുര്യാഃ പതിരയം സുബാഹുർധർമവിത്തമഃ .
തവായം പുരതോ ഭാതി പുത്രപൗത്രസമാവൃതഃ 8.
സ്വദാരനിരതോ നിത്യം പരദാരപരാങ്മുഖഃ .
വിഷ്ണോഃ കഥാസ്യ കർണസ്ഥാനാ പരാർഥപ്രകാശിനീ 9.
പരസ്വം ന സമാദത്തേ ഷഷ്ഠാംശാദധികം നൃപഃ .
ബ്രാഹ്മണാ വിഷ്ണുഭക്ത്യൈവ പൂജ്യംതേ തേന ധർമിണാ 10.
നിത്യം സേവാരതോ വിഷ്ണുപാദപദ്മമധുവ്രതഃ .
ഏഷ സ്വധർമനിരതഃ പരധർമപരാങ്മുഖഃ 11.
ഏതസ്യ ബലതുല്യം ഹി ന വീരാണാം ബലം ക്വചിത് .
പുത്രസ്യ പതനം ശ്രുത്വാ രോഷശോകസമാകുലഃ 12.
ചതുരംഗസമേതോഽയം യുദ്ധായ സമുപസ്ഥിതഃ .
തവാപി വീരാ ബഹവോ ലക്ഷ്മീനിധിമുഖാ അമൂൻ 13.
ജേഷ്യംതി ശസ്ത്രസംഘേന നിർദിശാശു പരം ഹി താൻ .
ശത്രുഘ്നസ്തദ്വചഃ ശ്രുത്വാ പ്രോവാച സ്വഭടാന്വരാൻ 14.
രണപ്രാപ്തിഭവോദ്ധർഷപൂരപൂരിതമാനസാൻ .
ക്രൗംചവ്യൂഹോഽദ്യ രചിതഃ സുബാഹുപരിസൈനികൈഃ 15.
മുഖപക്ഷസ്ഥിതാ യോധാസ്താൻകോ ഭേത്സ്യതി ശസ്ത്രവിത് .
യസ്യ ഭേദേ നിജാ ശക്തിര്യോ വീര വിജയോദ്യതഃ 16.
സ ഗൃഹ്ണാതു മദീയാദ്ധി പാണിപദ്മാച്ച വീടകമ് .
തദാ ലക്ഷ്മീനിധിർവീരോ ജഗ്രാഹ ക്രൗംചഭേദനേ 17.
സർവശസ്ത്രാസ്ത്രവിദ്വീരൈർബഹുഭിഃ പരിവാരിതഃ .
ഉവാച വചനം രാജന്യാസ്യേഽഹം ക്രൗംചഭേദനേ 18.
ഭാർഗവഃ പൂർവമേവാസീത്ക്രൗംചഭേത്താ തഥാ ഹ്യഹമ് .
തഥാന്യം വീരമാവോചത്കോഽസ്യ സാർധം ഗമിഷ്യതി 19.
പുഷ്കലഃ പൃഷ്ഠതസ്തസ്യ യാതും ചക്രേ മതിം തതഃ .

രിപുതാപോ നീലരത്ന ഉഗ്രാശ്വോ വീരമർദനഃ 20.

സർവേ ശത്രുഘ്നസംദേശാദ്യയുസ്തത്ക്രൗംചഭേദനേ .

ശത്രുഘ്നോഽപി രഥസ്ഥശ്ച സർവായുധധരഃ പരഃ 21.

പൃഷ്ഠതോഽസ്യ പരീയായ ബഹുഭിഃ സൈനികൈർവൃതഃ .

തദാ പ്രചലിതൗ ദൃഷ്ടാവന്യോന്യബലവാരിധീ 22.

പ്രലയം കർതുമുദ്യുക്തൗ ജഗതഃ സുതരംഗിണൗ .

തദാ ഭേര്യഃ സമാജഘ്നുരുഭയോഃ സേനയോർദൃഢാഃ 23.

രണഭേര്യഃ ശംഖനാദാഃ ശ്രൂയംതേ തത്ര തത്ര ഹ .

ഹേഷംതേ വാജിനസ്തത്ര ഗർജംതി ദ്വിരദാ ഭൃശമ് 24.

ഹും ഹും കുർവംതി വീരാഗ്ര്യാ നദംതി രഥനേമയഃ .

തത്ര പ്രകുപിതാഃ ശൂരാഃ സുബാഹുബലദർപിതാഃ 25.

ഛിംധി ഭിംധീതി ഭാഷംതോ ദൃശ്യംതേ ബഹവോ രണേ .

ഏവംഭൂതേ രണോദ്യുക്തേ സൈന്യേ ശത്രുഘ്നവൈരിണോഃ 26.

മുഖസംസ്ഥം സുകേതും തം ലക്ഷ്മീനിധിരുവാച ഹ .

ലക്ഷ്മീനിധിരുവാച.

ജനകസ്യ സുതം വിദ്ധി ലക്ഷ്മീനിധിരിതി സ്മൃതമ് 27.

സർവശസ്ത്രാസ്ത്രകുശലം സർവയുദ്ധവിശാരദമ് .

മുംചാശ്വം രാമചംദ്രസ്യ സർവദാനവദംശിതുഃ 28.

നോചേന്മദ്ബാണനിർഭിന്നോ യാസ്യസേ യമസാദനമ് .

ഇതി ബ്രുവംതം വീരാഗ്ര്യം സുകേതുഃ സഹസാ ത്വരൻ 29.

സജ്യം ചാപം വിധായാശു ബാണാന്മുംചൻസ്ഥിരോഽഭവത് .

തേ ബാണാഃ ശിതപർവാണഃ സ്വർണപുംഖാഃ സമംതതഃ 30.

ദൃശ്യംതേ വ്യാപിനസ്തത്ര രണമധ്യേ സുദുർഭരാഃ .

തദ്ബാണജാലം തരസാ നിഹത്യ .

ലക്ഷ്മീനിധിശ്ചാപമഥാ തതജ്യമ് .

വിധായ തസ്യോരസി ബാണഷട്കം .

മുമോച തീക്ഷ്ണം ശിതപർവശോഭിതമ് 31.

തദ്ബാണാഃ സുഭുജഭ്രാതുർഹൃദയം സംവിദാര്യ ച .

ഗതാസ്തേ ഭുവി ദൃശ്യംതേ രുധിരാക്താ മലീമസാഃ 32.

തദ്ബാണഭിന്നഹൃദയഃ സുകേതുഃ കോപപൂരിതഃ .

ജഘാനശരവിംശത്യാ തീക്ഷ്ണയാ നതപർവയാ 33.

ഉഭൗ ബാണവിഭിന്നാംഗാവുഭൗ ക്ഷതജവിപ്ലുതൗ .

സൈനികൈഃ പരിദൃശ്യംതേ കിംശുകാവിവ പുഷ്പിതൗ 34.

മുംചംതൗ ബാണകോടീശ്ച സംദധംതൗ ത്വരാ ശരാൻ .

ന കേനാപി വിലക്ഷ്യേതേ ലഘുഹസ്തൗ മഹാബലൗ 35.

കുംഡലീകൃത സച്ചാപൗ വർഷംതൗ ബാണധാരയാ .

നവാംബുദാവിവ ദിവി ശക്രനിർദേശകാരിണൗ 36.

തയോർബാണാ ഗജാന്വാഹാന്നരാഞ്ഛൂരാന്വിമസ്തകാൻ .

കുർവംതഃ കേവലം ദൃഷ്ടാ ന ച സംധാനമോക്ഷയോഃ 37.

പൃഥിവീ സുഭടൈഃ പൂർണാ സകിരീടൈഃ സകുംഡലൈഃ .

ധനുർബാണകരൈ രോഷസംദഷ്ടാധരയുഗ്മകൈഃ 38.

തയോഃ പ്രയുദ്ധ്യതോർദർപാത്സർവശസ്ത്രാസ്ത്രവേദിനോഃ .

യുദ്ധം സമഭവദ്ഘോരം ദേവവിസ്മാപനം മഹത് 39.

സംമർദോഽഭവദത്യംതം വീരകോടിവിദാരണഃ .

ന കേനചിത്ക്വചിദ്ദൃഷ്ടം ശരജാലാംതരേഽംബരമ് 40.

തസ്മിംസ്തു സമയേ ലക്ഷ്മീനിധിർവീരോഽരിമർദനഃ .

ബാണാംശ്ചാപേ സമാധത്ത വസുസംഖ്യാന്ദൃഢാഞ്ഛിതാൻ 41.

ചതുർഭിസ്തുരഗാന്വീരഃ സുകേതോരനയത്ക്ഷയമ് .

ഏകേന ധ്വജമത്യുഗ്രം ചിച്ഛേദ തരസാ ഹസൻ 42.

ഏകേന സാരഥേഃ കായാച്ഛിരോഭൂമാവപാതയത് .

ഏകേന ചാപം സഗുണമച്ഛിനദ്രോഷപൂരിതഃ 43.

ഏകേന ഹൃദി വിവ്യാധ സുകേതോർവേഗവാന്നൃപഃ .

തത്കർമാദ്ഭുതമുദ്വീക്ഷ്യ വീരാ വിസ്മയമായയുഃ 44.

സച്ഛിന്നധന്വാ വിരഥോ ഹതാശ്വോ ഹതസാരഥിഃ .

മഹതീം സ ഗദാം ധൃത്വാ യോദ്ഘുകാമോഽഭ്യുപേയിവാൻ 45.

തമായാംതം സമാലക്ഷ്യ ഗദായുദ്ധവിശാരദമ് .

മഹത്യാ ഗദയാ യുക്തം രഥാദവതതാര സഃ 46.

ഗദാമാദായ മഹതീം സർവായസവിനിർമിതാമ് .

ജാതരൂപവിചിത്രാംഗീം സർവശോഭാപുരസ്കൃതാമ് 47.

ലക്ഷ്മീനിധിർഭൃശം ക്രുദ്ധഃ സുകേതോർവക്ഷസി ത്വരൻ .

താഡയാമാസ ഹൃദയേ ഗദാം വജ്രാഗ്നിസന്നിഭാമ് 48.

ഗദയാ താഡിതോ വീരോ നാകംപത മഹാമുനേ .

മദോന്മത്തോ യഥാ ദംതീ ബാലേന സ്രഗ്ഭിരാഹതഃ 49.

ഉവാച തം സ വീരാഗ്ര്യോ നൃപം ലക്ഷ്മീനിധിം തദാ .

സഹസ്വൈകം പ്രഹാരം മേ യദി ശൂരഃ പരംതപ 50.

ഇത്യുക്ത്വാ താഡയാമാസ ലലാടേ ഗദയാ ഭൃശമ് .

ഗദയാ താഡിതോ ഭാലേഽസൃഗ്വമൻകുപിതോ ഭൃശമ് 51.

മൂർധ്നി തം താഡയാമാസ ഗദയാ കാലരൂപയാ .

സുകേതുരപി തം സ്കംധേ താഡയാമാസ ധർമവിത് 52.

ഏവം ഭൃശം പ്രകുപിതൗ ഗദായുദ്ധവിശാരദൗ .

ഗദായുദ്ധം പ്രകുർവാണൗ പരസ്പരജയൈഷിണൗ 53.

അന്യോന്യാഘാതവിമതൗ പരസ്പരവധോദ്യതൗ .

ന കോപി തത്ര ഹീയേത ന കോ ജീയേത സംയുഗേ 54.

മൂർധ്നി ഭാലേ തഥാ സ്കംധേ ഹൃദി ഗാത്രേഷു സർവതഃ .

രുധിരൗഘ പരിക്ലിന്നൗ മഹാബലപരാക്രമൗ 55.

തദാ ലക്ഷ്മീനിധിഃ ക്രുദ്ധോ ഗദാമുദ്യമ്യ വേഗവാൻ .

ജഗാമ പ്രബലം ഹംതും ഹൃദി രാജാനുജം ബലീ 56.

തമായാംതമഥാലോക്യ സ്വഗദാം മഹതീം ദധത് .

യയൗ തം തരസാ ഹംതും രാജഭ്രാതാ ബലാദ്ബലമ് 57.

ഗദാം തേന വിനിക്ഷിപ്താം സ്വകരേ ധൃതവാനയമ് .

തയൈവ ഗദയാ തസ്യ ഹൃദി ജഘ്നേ മഹാബലഃ 58.

സ്വഗദാം തേന വൈ നീതാം ദൃഷ്ട്വാ ലക്ഷ്മീനിധിർനൃപഃ .

ബാഹുയുദ്ധേന തം യോദ്ധുമിയേഷ ബലവത്തമമ് 59.

തദാ രാജാനുജഃ ക്രുദ്ധോ ബാഹുഭ്യാമുപഗൃഹ്യ തമ് .

യുയുധേ സർവയുദ്ധസ്യ ജ്ഞാതാവീരേഷു സത്തമഃ 60.

തദാ ലക്ഷ്മീനിധിസ്തസ്യ ഹൃദി ജഘ്നേ സ്വമുഷ്ടിനാ .

തദാ സോപി ശിരസ്യേനം മുഷ്ടിമുദ്യമ്യ ചാഹനത് 61.

മുഷ്ടിഭിർവജ്രസംകാശൈസ്തലസ്ഫോടൈശ്ച ദാരുണൈഃ .

അന്യോന്യം ജഘ്നതുഃ ക്രുദ്ധൗ സംദഷ്ടാധരപല്ലവൗ 62.

മുഷ്ടീ മുഷ്ടി ദംതാ ദംതി കചാ കചി നഖാ നഖി .

ഉഭയോരഭവദ്യുദ്ധം തുമുലം രോമഹർഷണമ് 63.

തദാ പ്രകുപിതോ ഭ്രാതാ നൃപതേശ്ച രണേ നൃപമ് .

ഗൃഹീത്വാ ഭ്രാമയിത്വാഥ പാതയാമാസ ഭൂതലേ 64.

ലക്ഷ്മീനിധിഃ കരേ ഗൃഹ്യ തം നൃപാനുജമുച്ചകൈഃ .

ഭ്രാമയിത്വാ ശതഗുണം ഗജോപസ്ഥേ ജഘാന തമ് 65.

സ തദാ പതിതോ ഭൂമൗ സംജ്ഞാം പ്രാപ്യ ക്ഷണാദനു .

തഥൈവ ഭ്രാമയാമാസ വ്യോമ്നി വേഗേന വിക്രമീ 66.

ഏവം പ്രയുധ്യമാനൗ തൗ ബാഹുയുദ്ധം ഗതൗ പുനഃ .

പാദേ പാദം കരേ പാണിം ഹൃദി ഹൃദ്വദനേ മുഖമ് 67.

ഏവം പരസ്പരം ശ്ലിഷ്ടൗ പരസ്പരവധൈഷിണൗ .

ഉഭാവപി പരാക്രാംതാവുഭാവപി മുമൂർച്ഛതുഃ 68.

തദ്ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മയം പ്രാപ്താഃ പ്രശശംസുഃ സഹസ്രശഃ .

ധന്യോ ലക്ഷ്മീനിധിർഭൂപോ ധന്യോ രാജാനുജോ ബലീ 69.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖംഡേ ശേഷവാത്സ്യായനസംവാദേ രാമാശ്വമേധേ ഗദായുദ്ധംനാമ ഷഡ്വിംശതിതമോഽധ്യായഃ 26 .

---